

Zajtrk z razlogom

Irena Jakša Zupančič, Primož Govekar, Robertina Gjoka Vasiljeva

Naši glavni stebri

**Digitalizacija
procesov in IKT
rešitve**

**Varovanje
podatkov, GDPR
in cybersecurity**

**Integrator za
poslovne
procese**

Prenos znanja

Naše storitve

Business Process Management - svetovanje in implementacija

IKT rešitve kot so:

- ERP systems: ODOO, ServiceNow
- Incident Management in help desk: ServiceNow; BMC Remedy, ODOO

Implementacija in integracija IKT rešitev

- uvedba popolnoma novih IKT rešitev
- integracija in nagradnja obstoječih IKT rešitev

Kazalo

- **Kaj je digitalizacija poslovnih procesov MSPjev in kako lahko z digitalizacijo preobrazimo podjetje,**
- **Zakaj je digitalizacija v naslednjem obdobju v fokusu Evropske Unije s poudarkom na MSPjih?**
- **Zakaj stopata digitalizacija poslovnih procesov in kibernetska varnost z roko v roki?**
- **Pogovor in vprašanja**

Digitalizacija skozi zgodovino

- Tekom zgodovine so se delavni procesi menjali
  - Od Genoveške manufakture do industrijske revolucije
- Minilo je 70.000 let da bi Homo Sapiens postal "vladar sveta" a le štiri leta da smo dobili 50milj uporabnikov interneta
- Smo v obdobju četrte industrijske revolucije kjer smo priča povezovanju fizikalnega, digitalnega in biološkega sveta.
- Ali je slučaj, da stopata v ospredje digitalni in pravni

Digitalizacija vs digitalna transformacija?

Digitalna transformacija:

- ekosistem podjetja in kupca
- sooblikovana z novimi pričakovanji novih generacij
- predstavlja preoblikovanje podjetja
- uspeh digitalne transformacije je odvisen od celega podjetja

Who led the digital transformation of
your company?
A) CEO
B) CTO
C) COVID-19

voaprilska šala?

Kaj je digitalizacija poslovnih procesov?

Digitalizacija je smotrno unovčevanje časa, višanje produktivnosti in **skrb za zaposlene**.

Cilji digitalizacije

- analiza obstoječega stanja in potencialnih zastojev znotraj procesov
- **odkrivanje napak ali pomanjkljivosti v procesu**
- **nadzorom nad delovnimi procesi**
- spremljanje in merjenje učinkovitosti procesa oz sistema
- krajši proizvodni cikli
- omogoča zahtevnejše proizvodne operacije in atraktivnejše izdelke

Aktivnosti na delovnem mestu

- Primarne aktivnosti
  - aktivnosti z visoko dodano vrednostjo in so v samem jedru delovnega mesta in sp dobičkonosne.
- Sekundarne aktivnosti
  - podporne aktivnosti / sicer nujne aktivnosti, ki povzročajo oportunitetne stroške in imajo za posledico nižanje rasti podjetja – odnašajo denar.

Aktivnosti na delovnem mestu - primer

- Svetovalec:
  - Primarna aktivnost (nosijo denar):
    - Pogovor s stranko, interpretacija podatkov, svetovanje
  - Sekundarne aktivnosti:
    - Pisanje poročil, izpolnjevanje formularjev, vnašanje podatkov ...

Primer stroškov na osebo

- Sekundarne aktivnosti na dnevni bazi:
  - 90 minut
- Bruto plača 1700,00 EUR
- Letni strošek - 3800,00 EUR
- Letna izguba ur -390
- Mesečni strošek -318 EUR

Primer stroškov na osebo pri klasičnem delu

- Najem prostora v Ljubljani 360 m² (skupaj s stroški, 30 zaposlenih) - **5.000,00 EUR**
- Mesečni strošek po zaposlenem – **166 EUR**
- Letni strošek - **1992,00 EUR** po zaposlenem
- Delo od doma 30% zaposlenih - **19.920, 00 EUR**

Skupni prihranek na letni osnovi

- Prihranek na zaposlenega – sekundarne aktivnosti
3.800,00 EUR
- Prihranek na zaposlenega pri delu od doma
1.992,00 EUR
- Skupno po zaposlenem – 5.792,00
- Projekcija na 30 zaposlenih pri 30% delu od doma:

133.920,00 EUR

Kako se pripravimo?

Svetovanje in priprava digitalne strategije

- svetovanje pri identifikaciji obsega potreb
- priprava digitalne strategije
- pregled pripravljene digitalne strategije, priprava predlogov za izboljšanje

GAP analiza ali pregled procesov

- pregled dokumentacije in razgovori
- zajem trenutnega stanja
- identifikacija pomanjkljivosti, rizikov, ozka grla itd.
- predlog metodologije za izboljšanje procesov in uvedbe IKT rešitev
- predvideni stroški implementacije projekta

**Kaj je najšibkejši člen digitalizacije
procesov?**

Varovanje podatkov, GDPR in cybersecurity

- Svetovanje in spremljanje
  - priprava internih aktov in pravilnikov v skladu z GDPR in v skladu z dobro prakso na področju varovanja podatkov in cybersecurity
  - skeniranje in identifikacija vseh procesov, zato da se ugotovi kje so podatki vse shranjeni
  - svetovanje in spremljanje izvedbe ukrepov za najvišjo začelo stopnjo varovanja podatkov
- Izobraževanje
  - vaših zaposlenih (in-house prilagojene delavnice)

Varnostni izzivi digitalizacije

Še posebej v času dela na daljavo

Področja varovanja informacij

CIA

- Confidentiality = Zaupnost
- Integrity = Celovitost
- Availability = Razpoložljivost
- Vsa tri področja so pomembna
- Cilj: Zmanjšati tveganja na sprejemljivo raven

Tehnični vidik v naši organizaciji

- Uporabniki in delovne postaje (računalniki,...)
- Omrežje in internet – vključno z WiFi
- Aplikacije in shranjevanje podatkov
- Zahteve zunanjih deležnikov
  - So lahko tudi nevarne
- Druga strojna oprema in naprave

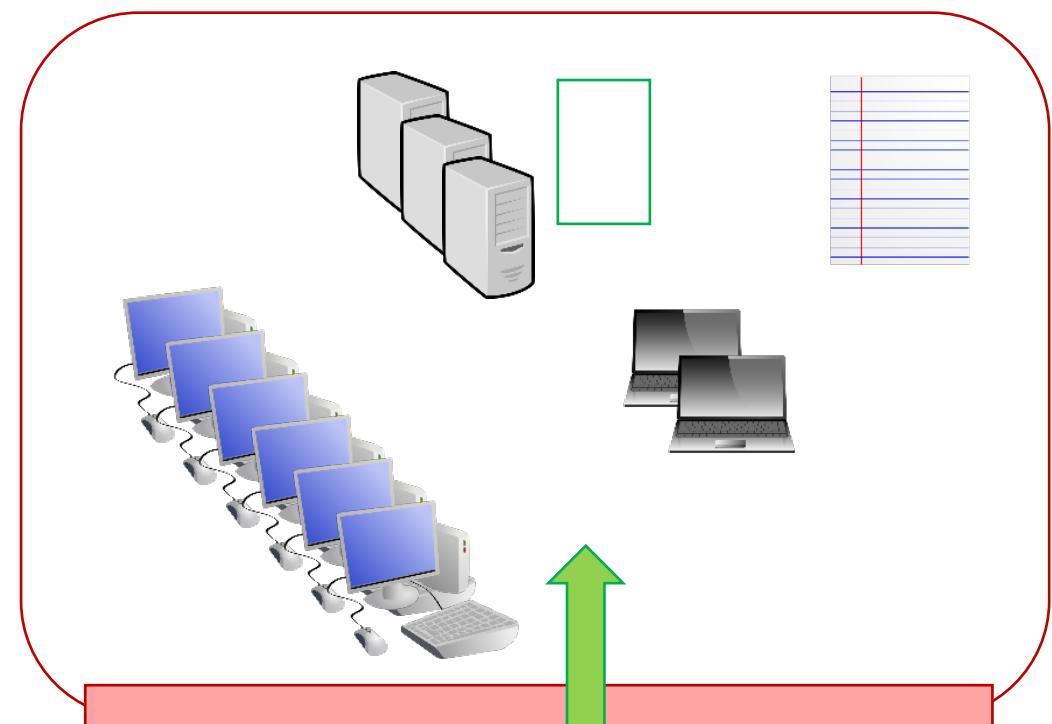

Pred Korona / Korona

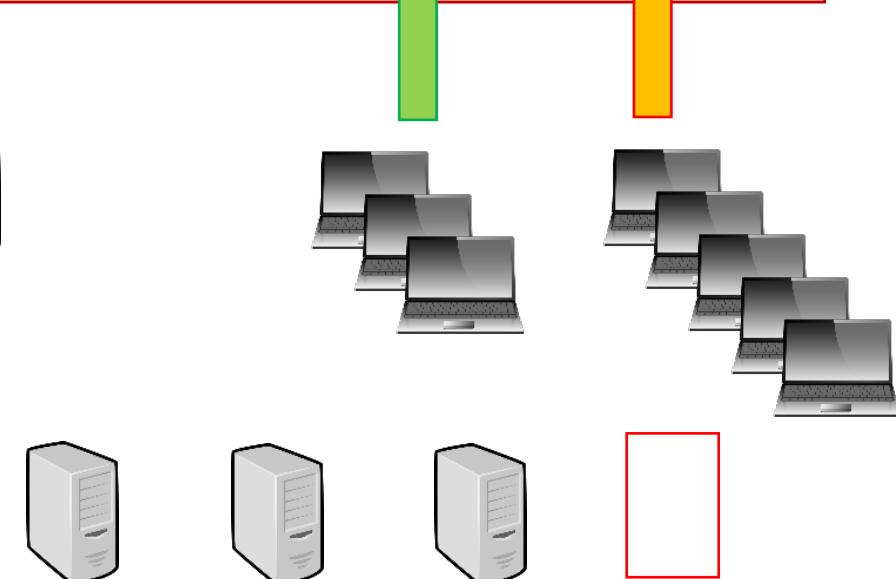
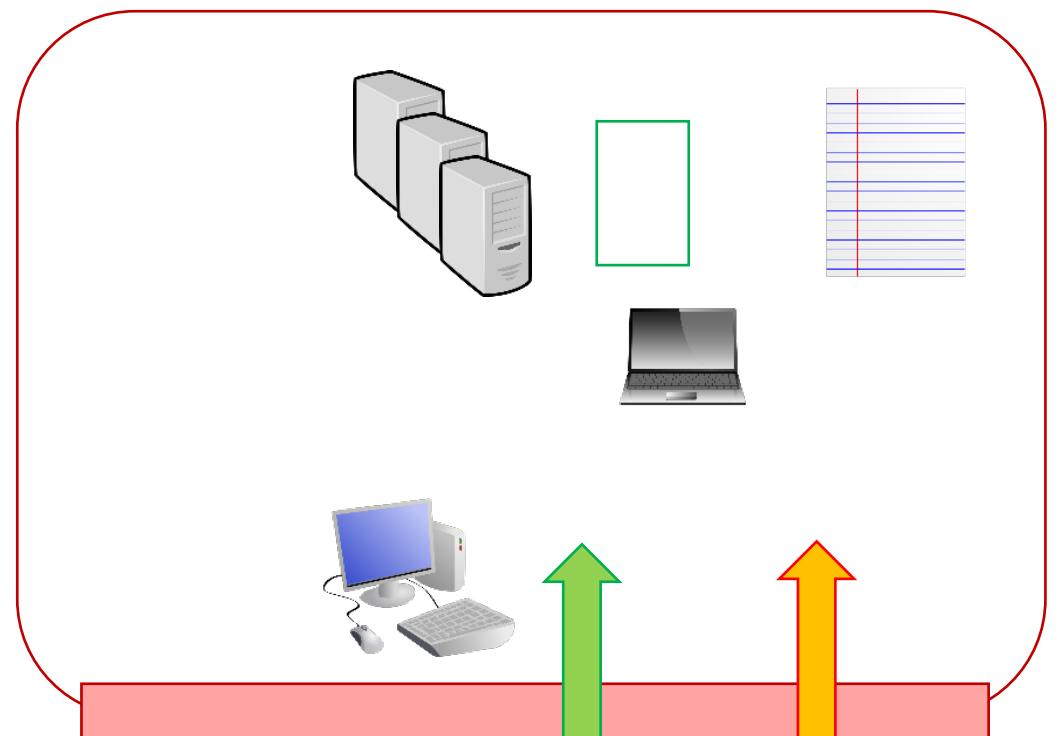
- Večina uporabnikov dela znotraj omrežja
- Redki imajo pravico delati na daljavo
  - Še ti dobijo službene računalnike
- Strežniki z varovanimi dokumenti v podjetju
- Večina uporabnikov je doma
  - Uporablja domače računalnike
  - Redki še pridejo v službo
  - Strežniki še vedno v podjetju

Podjetje pred in med

- Pred Korono

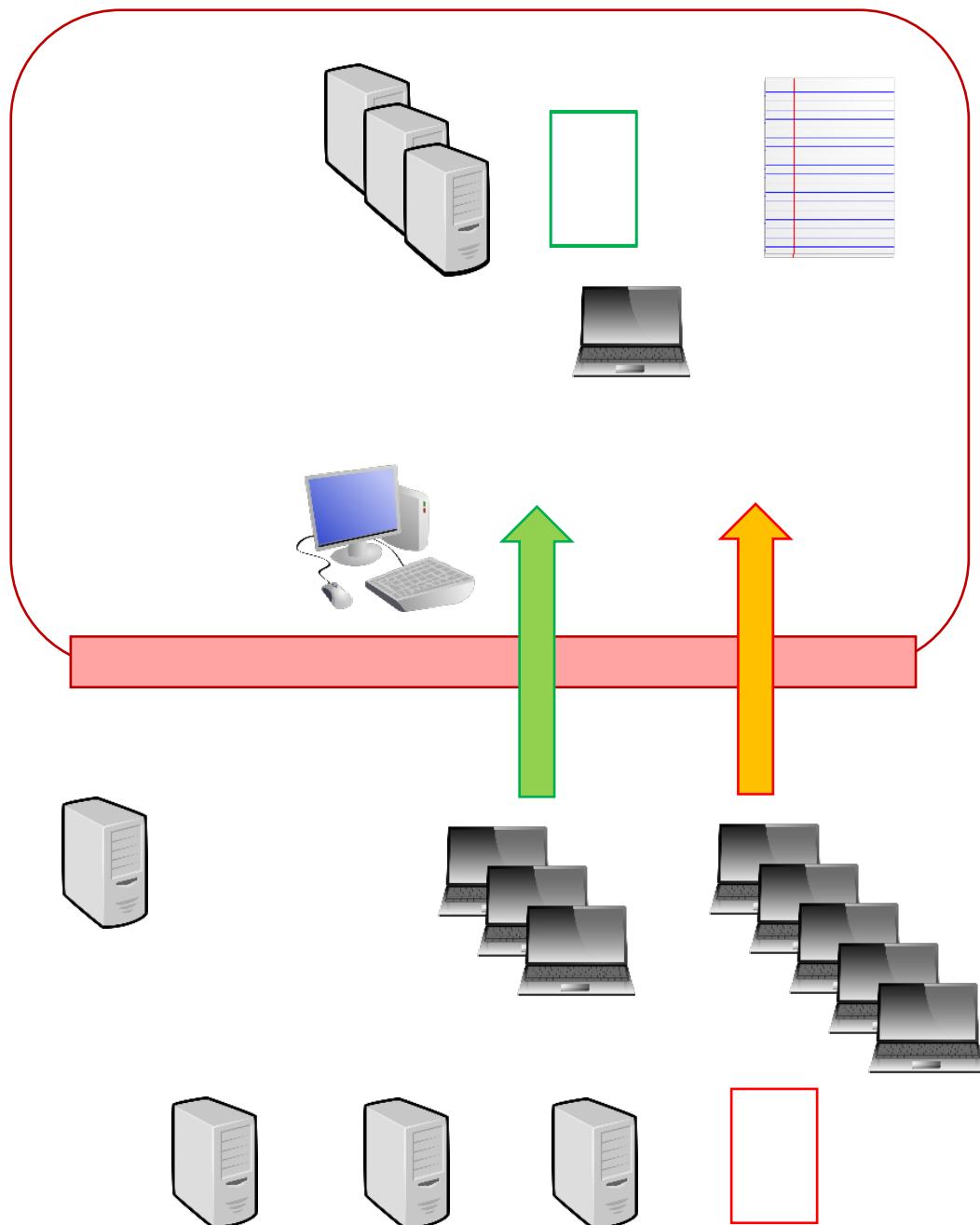

- Med Korono

Podjetje med

- Med Korono

- Izzivi in slabe navade

- **Papirni dokumenti niso
nujno na voljo**
  - **Dostop do zunanjih
strežnikov je otežen**
  - Uporaba računov
  - Izmenjovanje sporočil
  - Nepregledno
-

Uporabniki / Človeški vidik

- S stališča varovanja informacij najobčutljivejša točka
- Uporabnik naredi napako
  - Razkrije informacije
  - Nezaščiteno pošiljanje
  - Sprejemanje okuženih informacij
- Napaka
  - se lahko neposredno zlorabi ali
  - se izkoristi za vdor

• 2

4

Lažna e-pošta

From: [mailto:info@accounts-management.net]
Sent: Friday, January 26, 2018 11:19 AM
To: [REDACTED]
Subject: Contract Documents Request [REDACTED]
Importance: High

Dear [REDACTED],

This is [REDACTED] from our London Financial Department office.

I've been trying to contact you by phone today, but there was no answer.

This is regarding the contract signed between your company and us for the [REDACTED]

Reference number: JN / [REDACTED]

We would like to have a slight change in the contract payment accounts (IBAN AND BIC).

Our finance system crashed last week and we cannot find any copy of our contract or any due invoices.

Please forward a copy of the initial contract and the last invoice that was issued to you in order to add an annex with the new account.

(In case no invoice was issued all the new invoices will be issued and paid into the new account we will add in the annex to the contract)

Please notice that the initial contract won't be changed, just a new annex will be added to it.

I would be very grateful to you if you could get this done on priority basis and issue us the copy of the documents.

If you have any questions, please do not hesitate to ask.

Kind Regards,

Legitimni podatki organizacije
Osebni podatki odgovornih

[REDACTED]
[REDACTED]

Director

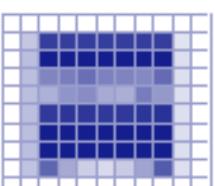
[REDACTED]
[REDACTED]

Milano 20156

Italy

Telephone: +4420 8133 1096

E-mail: info@accounts-management.net

BUCKINGHAM PALACE

Tudi lažna pošta

From: Mr. Edward Young,
Private Secretary to HM the Queen Elizabeth II

Private and Confidential

16 September, 2019

Dear Mr. Ridden,

For the second time in the last 30 yrs, Her majesty the Queen Elizabeth II appeals to a certain number of people to save Great Britain's economy. As you know, the Brexit will happen quite quickly, and we have not reached a bilateral agreement with the European Union. To save and sustain the UK's economy after Brexit, we must pay to the European Union £19 billions. We currently have more than 82% of money available, and we need to rise the rest until Oct 19th 2019.

With indulgence we appeal to you if you can borrow the Royal House with amounts between £450,000 - £2,000,000

We will offer 30% interest for a period of 3 months and a possibility to become a Member of the Royal Warrant Holders Association.

By paying this amount to the European Union, we will be able to keep the economy and inflation exactly as it is for a minimum period of 10 years and the future changes will not affect imports from EU countries.

**We want this letter to remain anonymous as we do not wish the subject to go viral.
This could affect the agreements we have in order to obtain the bilateral agreement.**

In order to be able to help us financially, please transfer the money to the Bitcoin address that was attached to your letter. Once we receive the funds, we will send you another letter with the contract.

The Queen's warm good wishes to you all for your continuing success in the future.

BTC WALLET: 1sycBKECFgPBD3EiaTCcD2VCeobr8DrpD

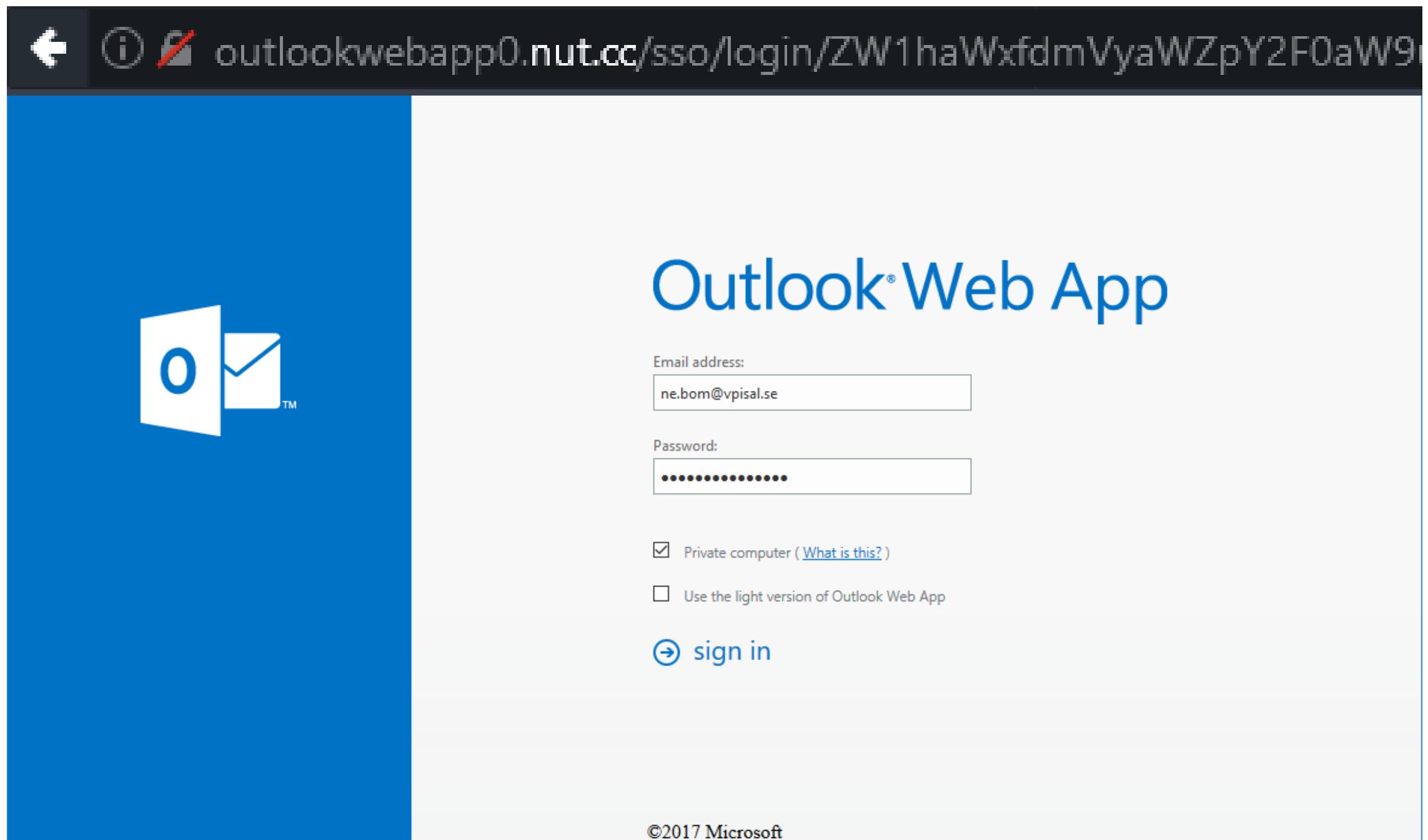
Your sincerely,

Edward Young
Private Secretary to HM the Queen Elizabeth II

Mr. Ridden

Phishing primer

Šifriranje podatkov

- Asimetrično
  - Različen ključ za zaklepanje, kot za odklepanje
  - PGP/GPG ali S/MIME
- Simetrično
  - Enak ključ zaklene, kot odklene
  - Zaklenjeni ZIP, DOC,...
  - **Medsebojna izmenjava ključa?**

Praktično uporaben primer

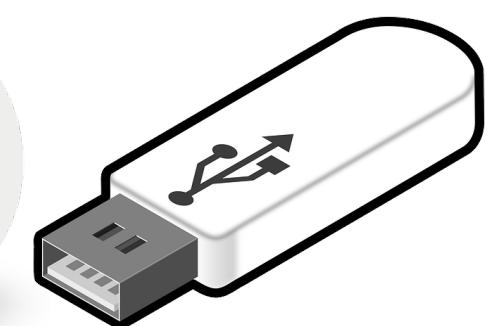
- **Cilj:** Pripraviti dokumente o pacientu za šifrirano pošiljanje preko e-pošte, USB ključka,...
- Metoda: Simetrično šifriranje
- Potrebujemo
  - Brezplačni program 7-ZIP - <https://www.7-zip.org/>
  - Način za izmenjavo ključev
  - Prenosni medij: e-poštni naslov, USB ključek, ...
  - Nekaj malega znanja

7-Zip is a file archiver with a high compression ratio.

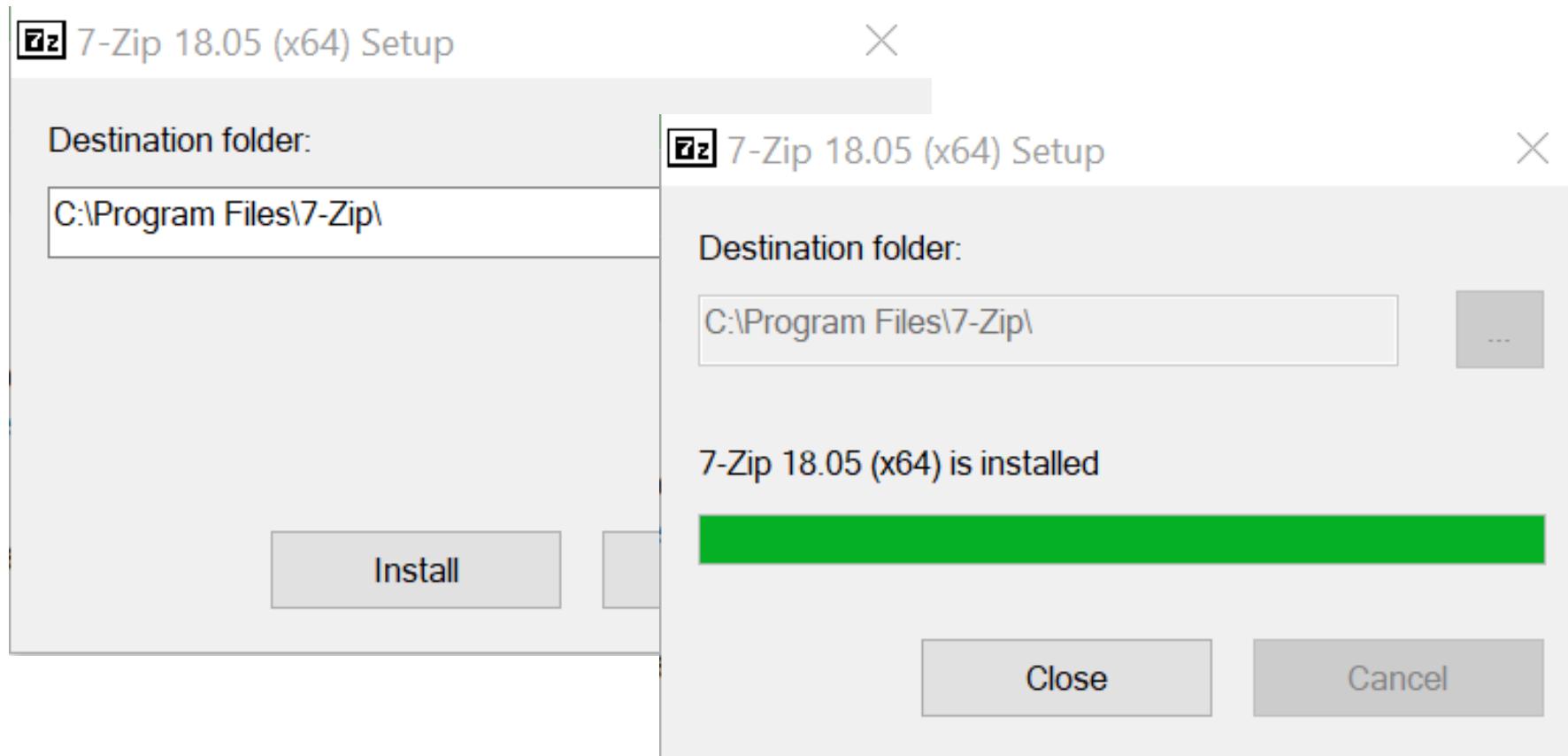
Download 7-Zip 18.05 (2018-04-30) for Windows:

Link	Type	Windows	Size
Download	.exe	32-bit x86	1 MB
Download	.exe	64-bit x64	1 MB

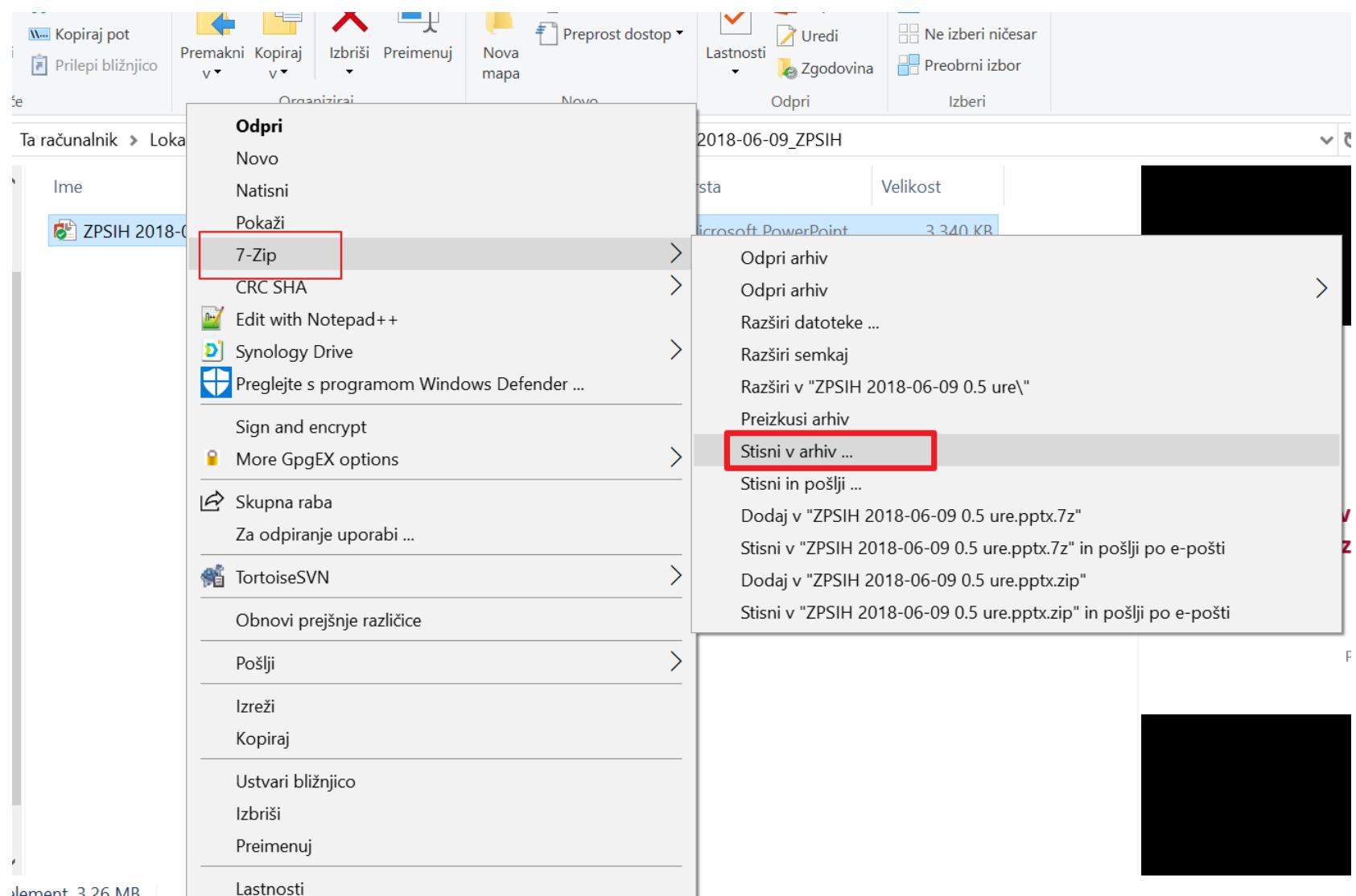
Namestitev 7-ZIP

- Namestimo na vsak računalnik samo enkrat
- Potrebujemo skrbniške privilegije
- Priporočilo: Namesti računalničar

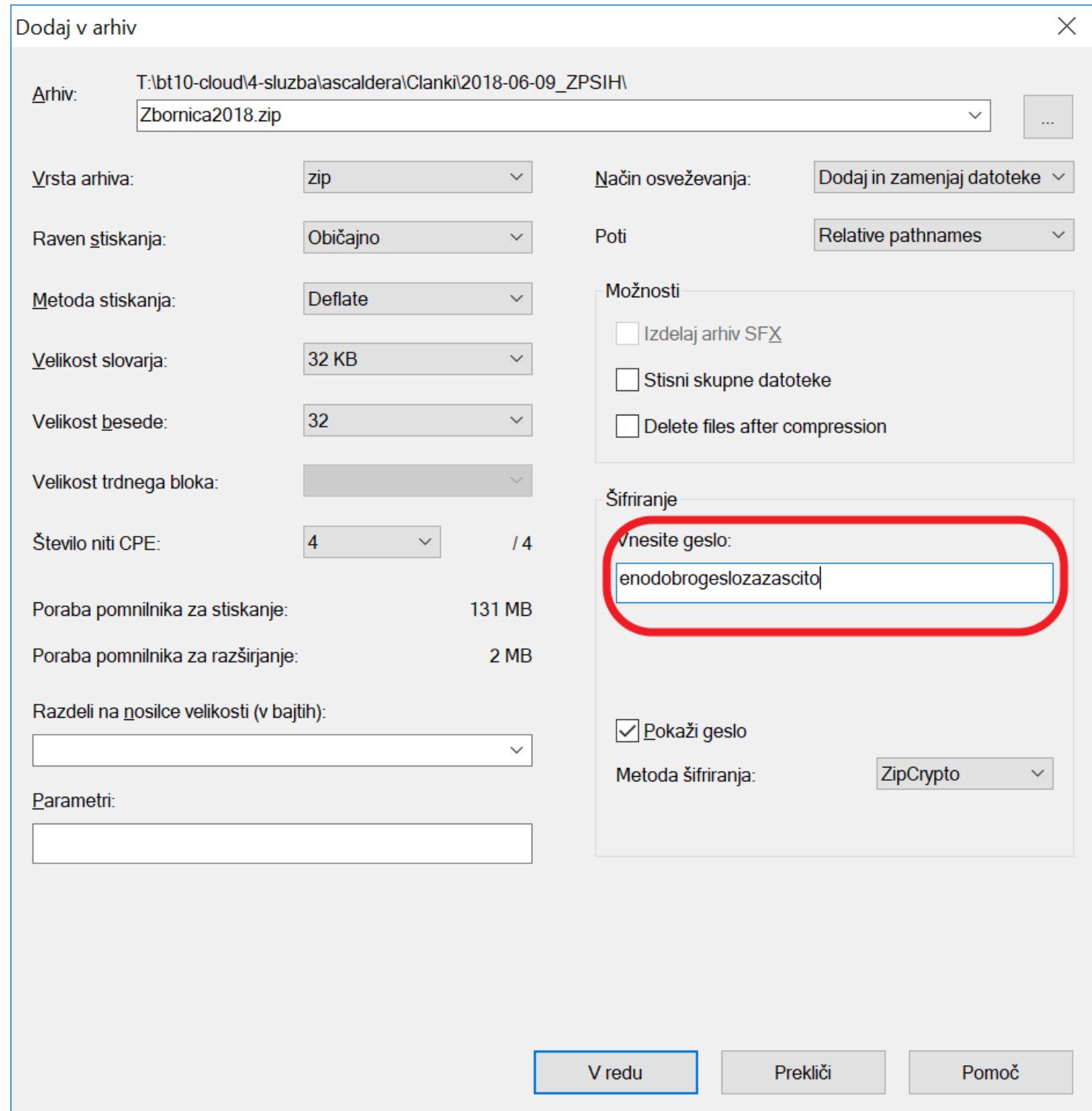
Stiskanje dokumenta (1/2)

- Desni klik na dokument
- „7-Zip“ nato „Stisni v arhiv“

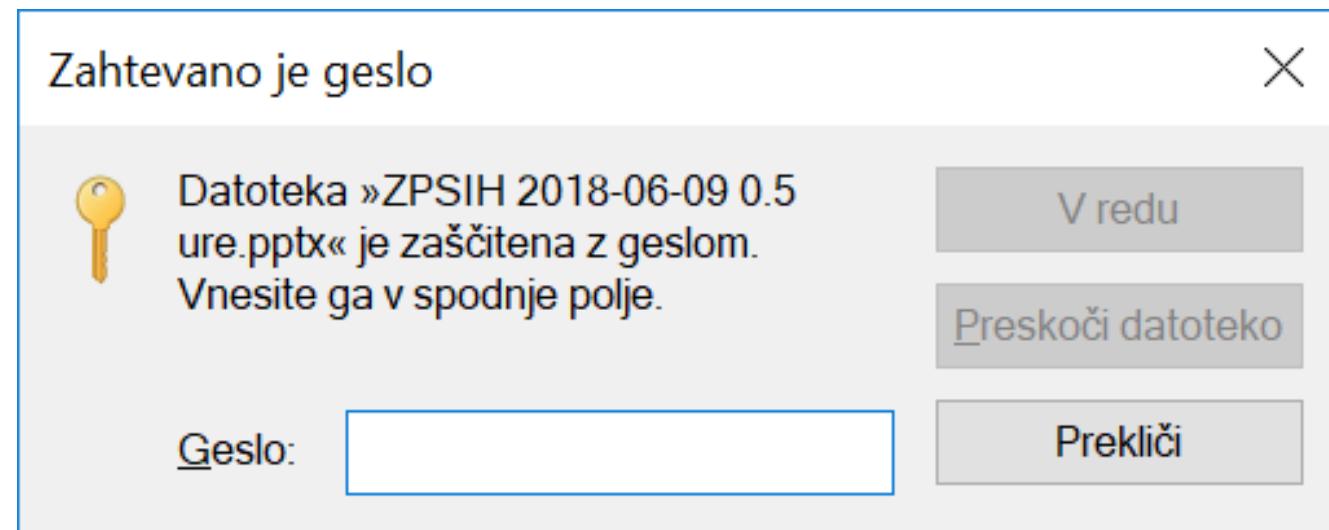
Stiskanje dokumenta (2/2)

- Vnesemo geslo
- Pogledamo, kam bo shranjeno
- Pritisnemo [V redu]

Preverjanje in pošiljanje

- Preverjanje
  - Izberemo ZIP
  - Dvakliknemo nanj, da se odpre
  - Dvakliknemo na dokument
  - **Računalnik nas vpraša za geslo**
- Pošljemo **ZIP** z USB ključkom, e-poštnim programom, ...

Pošiljanje več dokumentov hkrati

- Varianta A: Že ob kreiranju arhiva izberemo vse potrebne dokumente
- Varianta B: Za dodatne dokumente izberemo arhiv in določimo geslo (lahko isto, lahko ne)
- Varianta C: Pripravimo kopijo vseh dokumentov, ki jih želimo poslati, v mapo, potem pa stisnemo celotno mapo.

Izmenjava gesla

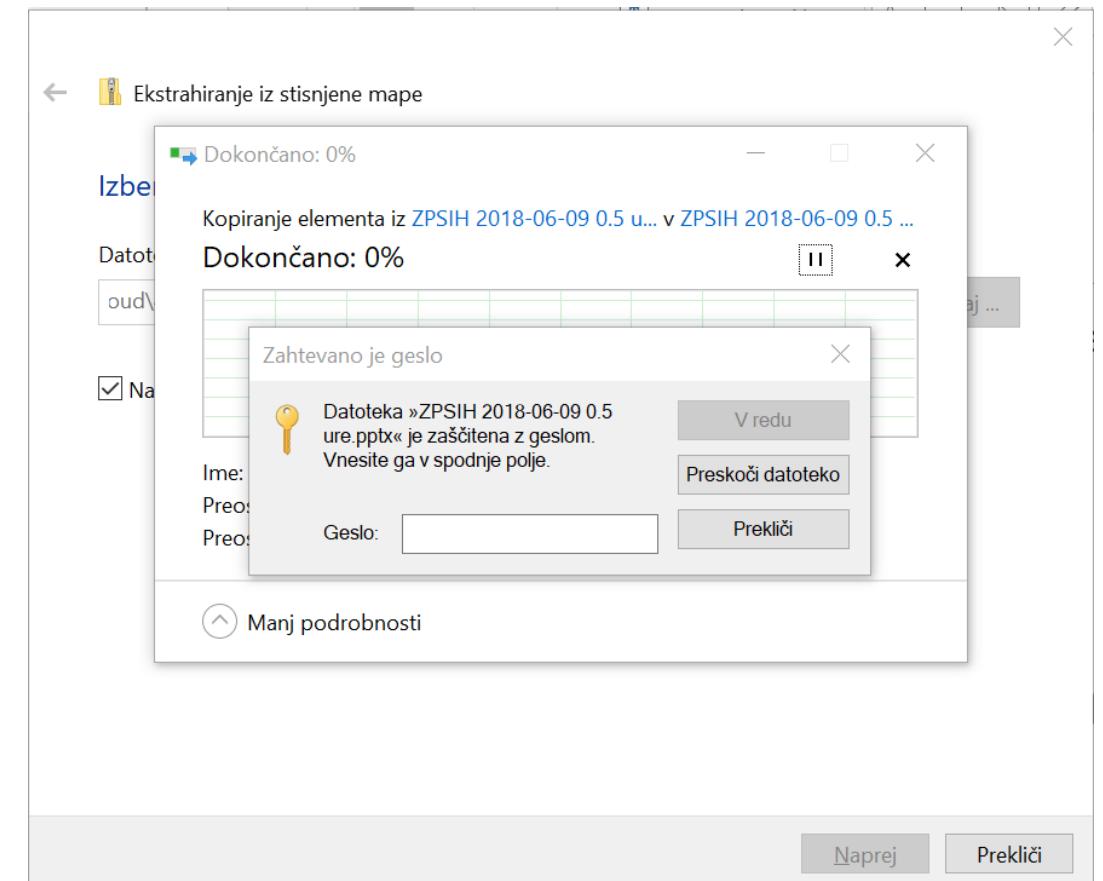
- Nikoli ne pošiljamo po istem mediju
- Uporabimo listek, SMS, pogovor,...
  - T.i. uporaba drugega komunikacijskega kanala
- Pri pošiljanju omejimo informacije o tem, zakaj je geslo potrebno
  - Nikakor: „Prilagam ti zelo kompleksno geslo za tvoje uporabniško ime janeznovak na strežniku www.zbornica.si, ki je >(/\$“QIUHfew99f44# “

Odpiranje zaklenjenega arhiva

- **Pripomba: Prejemnik ne potrebuje**

7-ZIP

- Shranimo ga na mesto na disku
- Desni klik
- „Ekstrahiraj vse“
- Ko nas vpraša za geslo, vnesemo geslo in pritisnemo [V redu]

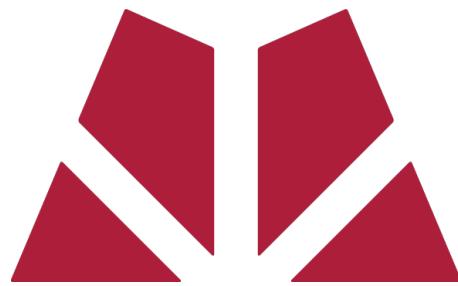

CIA pregled: Simetrični ključ

- Zaupnost
  - Bo kar ustreznega, odvisna od dolžine ključa
- Integriteta
  - Nekdo, ki ne ve ključa, ne more spremenjati
  - Nekoga, ki ve ključ, ne moremo zaznati
- Razpoložljivost
  - Če izgubimo ključ, pošljemo na napačen naslov,...

**Primerna digitalizacija lahko zmanjša
kompleksnost pošiljanja e-pošte**

Ascaldera d.o.o.

E: info@ascaldera.com

T: +386 59 157 194

Irena Jakša Zupančič

E: irena.jaska-zuapncic@ascaldera.com

Primož Govekar

E: primoz.govekar@ascaldera.com